

Behandeld door [REDACTED]
Functie Klachtbehandelaar
Postadres Postbus 264, 2501 CG Den Haag
Bezoekadres

Telefoon 0900-8844
Ons kenmerk 2023-0070715
Uw kenmerk Uw brief d.d. 4 december 2023

Retouradres: Postbus 264, 2501 CG Den Haag

In afschrift aan
Datum 19 december 2023

[REDACTED]
per email

Bijlage(n) 1/3

Onderwerp Klacht over politieoptreden

Geachte [REDACTED]

Naar aanleiding van uw klachtbrief d.d. 4 december 2023 heb ik onderzoek laten doen naar de feiten die relevant zijn voor de behandeling van uw klacht. Op basis hiervan kom ik tot de volgende zienswijze en standpunten.

Omschrijving situaties

Op 17 november 2023 hield u alleen een vreedzaam protest voor de ambassade van Roemenië. U wilde de Roemeense autoriteiten bewegen actie te ondernemen tegen een particulier die een beer ten onrechte vasthoudt in een kooi onder slechte omstandigheden.

U had een bord bij u met de tekst 'Roemenië, free bear Baloo' en u deelde flyers uit aan passanten. U veroorzaakte geen overlast op welke wijze dan ook.

Twee politiemedewerkers arriveerden, namen de situatie in ogenschouw en bevonden dat alles in orde was. Zij vroegen u om uw id-bewijs. Dat wilde u niet geven. De agent vertelde u dat de reden waarom hiernaar gevraagd werd, was dat er een melding was binnengekomen en om die melding af te ronden moest er worden bepaald wie u betrof. Het was daarmee een onderdeel van zijn taak. Zij wezen erop dat de politie een identiteitsbewijs mag vragen en dat u verplicht was om daaraan te voldoen. Er werd verwezen naar art. 8 van de Politiewet en dat de omgeving een 'veiligheidsgebied' betrof. U zag in dit gebied geen aanduiding dat er sprake was van een 'veiligheidsgebied', noch dat hier andere regels zouden gelden.

Als u uw id-bewijs niet zou tonen, zou hierom gevorderd worden. U werd gevorderd uw id-bewijs te overleggen en aangezien u van mening was dat u niets verkeerd deed, bleef u bij uw weigering. U werd hierop aangehouden en voorgeleid aan bureau Scheveningen.

Op 24 november 2023 stond u opnieuw voor de Roemeense ambassade. Ook nu kwamen politiemedewerkers een kijkje nemen. Er ontstond weer eenzelfde discussie als de eerste keer. U gaf aan dat de politie u al kende. De politiemedewerkers vroegen of u dan uw naam wilde geven. U heeft uw naam gegeven.

Uw gegevens waren echter niet zo snel terug te vinden in het systeem en u heeft uit eigen beweging uw paspoort gegeven. U had het idee dat de agent een vordering wel ver vond gaan.

Op 1 december 2023 stond u wederom voor de ambassade (u blijft er komen tot de beer wordt overgeplaatst naar een opvang voor beren). Ook nu kwamen er weer politiemedewerkers en na toelichting over uw actie ontstond er weer een gesprek over identificatie. Toen u zei dat de politie u al kent, gaf de agent aan dat hij u dan niet opnieuw om uw identificatiebewijs zou vragen.

Uw klacht

U klaagt niet over de bejegening door de agenten.

Uw klacht betreft het vragen om - en de vordering van uw id-bewijs, wat naar uw mening onrechtmatig is. U stelt dat het vorderen van uw id-bewijs vanwege het organiseren van- en/of deelnemen aan een demonstratie van één persoon waarbij u niet verdacht werd van een strafbaar feit of overtreding, niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaak. U ziet de vordering als een inbreuk op uw privacy en demonstratierecht en als een vorm van intimidatie. Ook bent u van mening dat ten onrechte uw persoonsgegevens zijn opgenomen in het politiesysteem.

U stelt dat in de afhandeling door de politie van soortgelijke klachten, die klachten gegrond verklaard zijn door de politiechef van Den Haag. U heeft hiertoe twee voorbeelden van het advies en oordeel van de politiechef van mei 2021 en september 2023 gegeven.

Standpunt organisatie

In de door u aangehaalde oordelen van de Politiechef en adviezen van de klachtencommissie van resp. mei 2021 en september 2023 wordt overeenstemmend gesteld dat een politieambtenaar iemand die geen verdachte is, mag aanspreken en naar zijn identiteitsgegevens kan vragen. De politie dient voor het ter inzage vragen van een identiteitsbewijs wel een concrete aanleiding te hebben, gebaseerd op een van de onderdelen van de politietaak, namelijk de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, de handhaving van de openbare orde en/of hulpverlening. De betrokkene hoeft op vragen van een politieambtenaar niet zonder meer te antwoorden, maar is wel verplicht zich te identificeren, als ter uitvoering van de politietaak een identiteitsbewijs wordt gevraagd.

De commissie merkt op dat uit de wetsgeschiedenis van de Wet op de identificatieplicht (WID) valt af te leiden dat de invoering van deze plicht mede ten doel heeft beter te kunnen optreden tegen personen die in de openbare ruimte de openbare orde (dreigen) te verstoren of overlast veroorzaken. De Instructie identificatieplicht over de uitoefening van bevoegdheden op grond van de Wet op de identificatieplicht, hierna de Instructie, duidt op welke wijze de politie deze wettelijke bevoegdheid dient uit te oefenen. Volgens de Instructie kan een identiteitsbewijs alleen worden gevorderd in gevallen waarin dit noodzakelijk is voor de redelijke taakuitoefening. De Instructie geeft daarnaast een opsomming van de gevallen waarin een identiteitscontrole gerechtvaardigd is. Niet alleen moet een vordering noodzakelijk zijn, maar moet deze noodzaak achteraf ook kunnen worden aangetoond. Het handhaven van de identificatieplicht valt niet onder het begrip redelijke taakuitoefening wanneer het enkel gaat om het maken van afspraken of de enkele behoefte iemand uit de anonimiteit te halen. Reden voor deze terughoudendheid is dat het vragen naar - en het vorderen van een id-bewijs een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de burger vormt. M.a.w. aan het vragen/vorderen van een identiteitsbewijs zijn voorwaarden verbonden. Het enkel verwijzen naar de politietaak is onvoldoende. Er zal ook een concrete aanleiding moeten zijn. Bij een demonstratie zou het dan bijvoorbeeld kunnen gaan om rellen of (dreigende) escalatie. Hierbij maakt het niet uit of het gaat om een demonstratie of een eenmansprotest.

Gelet op het verloop van de demonstratie heeft zich naar oordeel van de commissie geen enkele feitelijke omstandigheid voorgedaan die een dergelijke vordering zou kunnen rechtvaardigen. Eventueel beleid dat de organisator (en of gemandateerde) tijdens de gehele demonstratie aanwezig dient te zijn en beschikbaar moet zijn als aanspreekpunt, maakt dit niet anders. De commissie merkt op dat het enkele feit dat iemand vreedzaam demonstreert geen reden is om die persoon te vragen naar zijn of haar id-bewijs.

Ik concludeer dat de drie door u omschreven situaties overeenstemmen met de situaties van mei 2021 en september 2023 waarin de klachtencommissie heeft geadviseerd en de Politiechef heeft geoordeeld. Ik ben van mening dat genoemde adviezen en oordelen ook op u van toepassing zijn. U voerde een éénpersoonsprotest en werd niet aangemerkt als verdachte, noch verstoorde u de openbare orde en protesteerde/demonstreerde u vreedzaam. U veroorzaakte geen concrete aanleiding tot rellen of (dreigende) escalatie. Er was derhalve geen aanleiding om u om uw id-bewijs te vragen en/of deze te vorderen.

Aangezien er geen noodzaak was om uw id-bewijs te vragen en uiteindelijk te vorderen, waar u geen gevolg aangaf, bent u onterecht en onrechtmatig aangehouden. Dit betekent ook dat het vastleggen van uw persoonsgegevens niet voldoet aan de vereisten van de Wet Politiegegevens en zijn derhalve uw persoonsgegevens in dit geval onterecht in het politiesysteem vastgelegd. Ik acht uw klacht terecht en bied u mijn excuus aan voor het handelen van de politiemedewerkers. Ik zal de leermomenten uit uw klacht onder de aandacht van de teamchefs van de betreffende Basisteams/Teams brengen om deze te bespreken, zodat herhaling in de toekomst voorkomen kan worden.

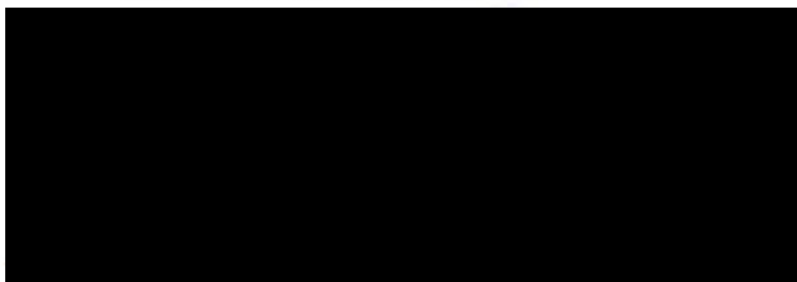
Aangezien uw klacht door mij als vertegenwoordiger van de politieorganisatie terecht is bevonden, komt uw klacht niet in aanmerking voor een advies van de klachtencommissie en/of een oordeel van de Politiechef.

Verzoek Privacy Desk

Als bijlage is bij deze brief in de email een toelichting gevoegd m.b.t. inzage in het politiesysteem en hoe u een verzoek tot verwijdering/rectificatie kunt doen over hetgeen over u in het politiesysteem staat geregistreerd, gerelateerd aan deze klacht.

U kunt dit verzoek bij de Privacy Desk indienen. De afhandeling van een dergelijk verzoek is een aangelegenheid van deze afdeling.

Ik dank u voor de moeite die u heeft genomen om uw ongenoegen bij ons te melden. Dit helpt ons het politiewerk kritisch te evalueren.

Sectorhoofd District West